

PROSESSKRIV

til

Gulating lagmannsrett

Oslo, 12. februar 2026

Vår ref.: 326672-101

Sak nr. 26-002932ASK-GULA/AVD1

Ankende part 1: Norges Naturvernforbund
Mariboës gate 8, 0183 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Asle Bjelland, CMS Kluge Advokatfirma AS

Ankende part 2: Natur og Ungdom
Myrens Verkstad 3C, 0476 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Amund Noss, CMS Kluge Advokatfirma AS

Ankemotpart: Engebø Rutile and Garnet AS
Postboks 1, 6806 Naustdal

Prosessfullmektig: Advokat Thomas S. Farhang, Kvale Advokatfirma DA

Rettslig medhjelper: Advokat Marie Agerup Kildahl, Kvale Advokatfirma DA

Saken gjelder: Midlertidig forføyning for å hindre deponering av gruveavfall i Førdefjorden

**CMS Kluge Advokatfirma
Stavanger**
Olav Kyrres gate 21, Herbarium
Postboks 277
4068 STAVANGER

Tel: 51 82 29 00
Fax: 51 82 29 01
E-post: post@cms-kluge.com

CMS Kluge Advokatfirma Oslo
Bryggegate 6
Postboks 1548, Vika
0117 OSLO

Tel: 23 11 00 00
Fax: 23 11 00 01
E-post: post@cms-kluge.com

CMS Kluge Advokatfirma Bergen
Allehelgensgate 2
Postboks 394 Sentrum
5805 BERGEN

Tel: 55 21 98 00
Fax: 55 21 98 01
E-post: post@cms-kluge.com

Organisasjonsnummer

913 296 117 MVA

Bank

9685.27.21690 (driftskonto)
8396.07.70946 (driftskonto EUR)
9685.27.21755 (klientmidler)
9685.27.54068 (eiendomsmegling)
SWIFT: HANDNOKK

1 INNLEDNING

Vi viser til statens begjæring om partshjelp 9. februar og ERGs prosesskriv 10. februar, begge med spørsmål om stansing av saken. Miljøorganisasjonene har fått frist for merknader til 12. februar.

2 KORT OM FORFØYNINGSSAKENS UTVIKLING OG STATUS

Den 12. august 2025 avsa Borgarting lagmannsrett dom om at tillatelsene som staten har gitt til ERG er ugyldige. Da det kort tid deretter ble klart at ERG likevel ville fortsette avfallsdeponeringen, og heller ikke staten foretok seg noe for å forhindre det, ble begjæring om midlertidig forføyning fremsatt drøye to uker senere 28. august 2025, for snart et halvt år siden. Staten har som kjent senere anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Det tok rundt 2 ½ måned før tingrettens kjennelse forelå, blant annet fordi ERG fremsatte habilitetsinnsigelse, gjorde krav på langvarig tilsvarsfrist og fem dagers muntlig forhandling – alt mens avfallsdeponeringen pågikk.

Både ERG og staten har nå tatt til orde for at behandlingen av forføyningssaken skal stanses, mens avfallsdeponeringen skal fortsette. Begjæringen kom ved statens inntreden som partshjelper 9. februar, under én uke etter at ERGs forsøk på å få avvist saken ble forkastet av lagmannsretten, og rundt to uker før berammet ankeforhandling. Statens konklusjon er at en stansing er «forsvarlig» mens ERG konkluderer med at «sakens hastepreg» ikke er av en karakter som står i veien for stansing/omberamning.

Statens erklæring om partshjelp side 4-5 gjør det klart at staten ikke kan bekrefte at tillatelsene vil bli suspendert etter at Høyesterett eventuelt har forkastet statens anke i hovedsaken. Statens begrunnelse bekrefter miljøorganisasjonenes bekymring for at staten selv etter tap i Høyesterett *de facto* vil tillate fortsatt deponering, og utelukker ikke at en fremtidig ny tillatelse vil bli delvis begrunnet i at «skaden allerede har skjedd». ERG benytter allerede argumentasjonen i denne forføyningssaken.

Det er vanskelig å forstå dette som annet enn en koordinert opptreden der ERG og staten har et felles mål om å forhindre at lagmannsretten tar stilling til forføyningskravet nå. De stadige prosessuelle grep som tas på den andre siden skaper mye merarbeid for miljøorganisasjonene og må få betydning for avgjørelsen av sakskostnader uavhengig av utfall.

3 VILKÅRENE FOR STANSING ER IKKE OPPFYLT

Etter tvisteloven § 16-18 «kan retten stanse saken etter begjæring på nærmere vilkår mens retten etter annet ledd «kan» stanse saken ved «tungtveiende grunner». Slik bestemmelsene er utformet er det av mindre betydning å utpensle grensen mellom første og annet ledd, og miljøorganisasjonene går ikke nærmere inn på det, jf. også Schei «Tvisteloven» (2. utgave) side 571.

I dette tilfellet er det etter miljøorganisasjonenes syn åpenbart ikke er grunnlag for å stanse forføyningssaken:

- a) Både ERG og staten gjør gjeldende at det ikke haster med å ta stilling til forføyningskravet og at det er tilstrekkelig at vurderingen av behovet for en midlertidig ordning utskytes til et udefinert tidspunkt i fremtiden. Den faktiske situasjon er at det nå løpende pågår deponering av rundt 100 000 tonn gruveavfall pr. måned, basert på tillatelser som sannsynligvis er i strid med vannforskriften og forurensningsforbudet i forurensningsloven. Hele hensikten med forføyningssaken er å få stanset denne forurensningen nå.
- b) ERGs og statens synspunkter er i realiteten argumentasjon mot at kravet til sikringsgrunn er oppfylt, og er en invitasjon til at lagmannsretten «prejudisielt» skal ta stilling til sikringsgrunn i en vurdering av stansing. Det vil være stikk i strid med forføyningsinstituttets grunnleggende formål å stanse behandlingen av forføyningskravet med en slik begrunnelse.
- c) Som anført i ankeerklæringen mener miljøorganisasjonene at staten allerede nå har en EØS-rettslig reparasjonsplikt som innebærer at tillatelsene skal suspenderes. Når forvaltningen ikke oppfyller sin reparasjonsplikt, må domstolen gjøre det. Det at saken inkluderer spørsmål om statens løpende reparasjonsplikt utelukker en stansing av behandlingen av saken, og vil i seg selv potensielt kunne utgjøre et brudd på reparasjonsplikten.
- d) På side 5 uttaler staten:

Dersom anken ikke fører frem, vil en rettskraftig dom som avklarer hva som ev. er feil med vedtaket gi grunnlag for å vurdere hva ugyldighetsvirkningen er i dette tilfellet. Forvaltningen vil gjøre denne vurderingen på vanlig måte, og saken kan ev. vurderes av lagmannsretten dersom organisasjonene ikke skulle være tilfreds med forvaltningens vurdering.

Staten skisserer et prosessuelt opplegg der forføyningssaken skal stanses inntil «forvaltningens vurdering» foreligger. Det er ikke angitt noe tidspunkt for når en slik vurdering vil foreligge, men det er etter miljøorganisasjonenes syn på det rene at saksbehandlingstiden vil bli langvarig. Basert på statens svar er det liten tvil om at staten ikke planlegger å stanse videre deponering i denne perioden, og ERG har på sin side klargjort at deponeringen vil fortsette selv om Høyesterett forkaster statens anke.

Videre gir den gjengitte uttalelsen inntrykk av at lagmannsrettens vurdering i denne forføyningssaken og forvaltningens vurdering etter en ugyldighetsdom i Høyesterett er den samme. Det er svært misvisende. I forføyningssaken skal lagmannsretten ta stilling til om ERGs deponering av gruveavfall kan fortsette basert på dagens tillatelser som er kjent ugyldige av Borgarting lagmannsrett. Forvaltningens vurdering etter en ugyldighetsdom i Høyesterett vil derimot være om staten har hjemmel til å fatte nye tillatelser begrunnet i *andre faktiske forhold* enn i de ugyldige tillatelsene. Det er etter miljøorganisasjonenes syn pr. i dag helt uklart om forvaltningen en gang i fremtiden vil ha grunnlag for å gi slike nye tillatelser.

- e) I dette sakskomplekset har EFTA-domstolen klargjort kravene i vanndirektivet. Basert på dette har Borgarting lagmannsrett avsagt dom for at tillatelsene er ugyldige. Sogn og Fjordane tingrett har i forføyningssaken tilsvarende funnet det sannsynlig at tillatelsene er ugyldige. Det er etter miljøorganisasjonenes syn sannsynlig at Gulating lagmannsrett og Høyesterett vil komme til samme konklusjon i henholdsvis forføyningssaken og hovedsaken. Når staten verken kan bekrefte at tillatelsene vil bli suspendert dersom Høyesterett forkaster anken eller angi varigheten på den forvaltningsbehandling som da skal finne sted, vil ikke forføyningssaken stå i noen vesentlig annen stilling etter Høyesteretts dom. Miljøorganisasjonenes påstandsutforming tar likevel høyde for a) at forføyningen (selvsagt) opphører dersom staten skulle bli frifunnet i Høyesterett og b) subsidiært at lagmannsretten kan velge at pålegget først skal inntre fem virkedager etter Høyesteretts dom.

Dersom lagmannsretten skulle være enig i ERGs og statens syn om at en forføyning iallfall ikke bør iverksettes før Høyesterett eventuelt har forkastet statens anke, har altså miljøorganisasjonenes påstand allerede tatt høyde for det. Dette kan med andre ord ikke være noen begrunnelse for å stanse behandlingen av forføyningssaken. Den situasjon miljøorganisasjonene derimot ikke kan akseptere er at avfallsdeponeringen skal fortsette i en udefinert periode mens forvaltningen vurderer hva som skal gjøres. Statens henvisning til HR-2021-1975-S Fosen er i så måte illustrerende.

Miljøorganisasjonene ber på denne bakgrunn om at lagmannsretten raskt forkaster begjæringen om stansing og forhindrer at også dette spørsmålet blir gjenstand for ytterligere utveksling av prosesskriv.

Oslo, 12. februar 2026
CMS Kluge Advokatfirma AS

Asle Bjelland
advokat

Amund Noss
advokat